

Udskrift af Arbejdsrettens dom af 3. december 2024

Sag nr.: 2023-1158

Fagbevægelsens Hovedorganisation
for
3F – Fagligt Fælles Forbund
(advokat Anne Gausland)

mod

Dansk Arbejdsgiverforening
for
Dansk Erhverv Arbejdsgiver
for
PreMed A/S
(advokat Jeanette Justesen)

Dommere: Annette Fæster Petersen, Christian Alsøe, Ghita Parry, Hanne Schmidt (næstformand og retsformand), Kim Jung Olsen, Linda Nordstrøm Nissen og Peter Breum.

Indledning

Sagen angår, om PreMed A/S i forbindelse med, at selskabet indgik kontrakt med Region Nordjylland om den 1. april 2022 at overtage ”Levering af ambulancetjeneste og liggende /hvilende patienttransport” i to delområder i regionen, fra Falck Danmark A/S overtog en økonomisk enhed, som samtidig bevarede sin identitet, med den konsekvens at lov om virksomhedsoverdragelse finder anvendelse.

Parternes påstande

Klager, Fagbevægelsens Hovedorganisation for 3F – Fagligt Fælles Forbund, har nedlagt påstand om, at indklagede, PreMed A/S, skal anerkende, at A har anciennitet tilbage fra 1. maj 1983, og at B har anciennitet tilbage fra 1999, hvor han startede i Falck Danmark A/S.

Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Erhverv Arbejdsgiver for PreMed A/S, har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsfremstilling

Efter et udbud i Region Nordjylland i 2021 fik PreMed A/S tildelt opgaven med ambulance-tjeneste og liggende/hvilende patienttransport i to af fire delområder i Region Nordjylland med virkning fra den 1. april 2022. Ambulancetjenesten mv. i de pågældende områder var hidtil varetaget af Falck Danmark A/S (Falck). De fire delområder omfatter i alt 44 ambulanceberedskaber og 15 patientberedskaber, hvoraf PreMeds to delområder omfatter 20 ambulanceberedskaber og 4 patientberedskaber.

Den nye kontrakt med PreMed medførte, at PreMed skulle varetage opgaven efter en såkaldt beredskabsmodel frem for en responstidsmodel, som Falck havde været underlagt. Med beredskabsmodellen bestemmer regionen selv den geografiske placering af beredskaberne i de to delområder og disponerer selv ambulancerne, når de skal sendes ud.

Om regionens krav til ambulancerne fremgår af kontraktbilag 02 om kravspecifikation, version 27.08, i udbudsmaterialet bl.a.:

”1. Indledning

...

Visse krav er angivet som mindstekrav (MK). Mindstekrav skal accepteres uden forbehold. Ved afgivelse af tilbud accepteres alle mindstekrav. Med mindre andet fremgår udtrykkeligt af det afgivne tilbud, anses alle mindstekrav således for opfyldte.

Andre krav er angivet som krav (K). Krav skal accepteres uden forbehold, men kravene kan gøres til genstand for forhandling, og Kunden kan således ændre og/eller frafalde krav under udbuddet. Ved afgivelse af tilbud accepteres alle krav (K). Med mindre andet fremgår udtrykkeligt af de afgivne tilbud, anses alle krav således for opfyldte.

...

4 Generelle krav til køretøjer

4.1 Krav til standardambulance og deres udstyr (AMB)

...

Kravnr. 9 (K)

Det er et krav, at de tilbudte ambulancer ved kontraktstart skal være nye og ambulancerne må maksimalt have kørt 1.500 km. De under Kontrakten anvendte ambulancer må i hele kontraktperioden maksimalt have en kilometerstand på 400.000 km og maksimalt være 6 år gamle, regnet fra første registreringsdato.

...”

Da PreMed havde indgået kontrakt med Region Nordjylland om, at PreMed skulle varetage ambulancetjenesten og liggende/hvilende patienttransport i de to delområder i regionen, udsendte selskabet flere nyhedsbreve. Af PreMeds nyhedsbrev nr. 4 fremgår bl.a.:

”Den kommende rekrutteringsproces

I dialog med 3f og Dansk Erhverv er vi nået til enighed om, at vi tilbyder alle ambulance- og STreddere, ansættelse hos os stationsvist.

Det betyder, at hvis du på nuværende tidspunkt er basispersonale i et af vores delområder, og ønsker ansættelse hos os pr. 1. april 2021, så skal du tilkendegive det via vores hjemmeside.

...

I starten af *september 2021*, slår vi de resterende basisstillinger op på vanlig vis. Stillingsopslagene bliver annonceret via vores hjemmeside.

Rekruttering af vores faglige instruktører og områdechefer påbegynder vi i *august 2021*. Stillingsopslagene bliver annonceret via vores hjemmeside.”

PreMed fortsatte driften af ambulance- og patientberedskaber i de pågældende delområder i regionen fra den 1. april 2022, og der var ikke ophold mellem henholdsvis Falcks og PreMeds varetagelse af opgaven.

Der er mellem parterne enighed om, at PreMed har ansat hovedparten af de ambulanceredde-re, som forud for den 1. april 2022 udførte ambulancetjeneste for Falck i Region Nordjylland. Det er oplyst, at uddannelsen som ambulancebehandler har en varighed af 4 år og 7 måneder, jf. bekendtgørelse 1264 af 9. november 2028 om ambulancer og uddannelse af ambulanceper-sonale mv. Efter tre års kørsel som ambulancebehandler er det muligt at videreuddanne sig til paramediciner ved en uddannelse af en varighed på 11 uger.

Endvidere er der enighed om, at PreMed overtog i alt tre lejemaal i regionen, som tidligere hu-sede baser for Falck, mens de resterende 10 baser af PreMed blev etableret på nye lokationer. Der er endvidere enighed, om at PreMed ikke overtog ambulancer, medicinsk udstyr, tasker til udstyr, uniformer eller andre væsentlige materielle eller immaterielle aktiver fra Falck.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af A, B, C og D.

A har forklaret bl.a., at han blev ansat i Falck den 1. maj 1983. I begyndelsen udførte han for-skelligt arbejde, herunder ambulancekørsel og patienttransport. I den sidste del af perioden beskæftigede han sig udelukkende med ambulancekørsel i Hobro. Han overgik til PreMed den 1. april 2022 og arbejder fortsat der.

Den 31. marts 2022 mødte han ind på Falck-stationen som normalt, og ved midnat kørte han ambulancen over til PreMeds nye base, hvor to medarbejdere hos PreMed overtog køretøjet. Han kendte dem begge på forhånd. Den ene medarbejder havde tidligere arbejdet i Falck.

Der var en del kommunikationsudstyr, som skulle overføres fra de gamle ambulancer til de nye, hvilket var tidskrævende. I dagene op til den 1. april 2022 kørte de derfor i PreMeds nye ambulancer, så der løbende kunne ske overførelse af udstyret. Det var Region Nordjylland, der ejede kommunikationsudstyret. Udstyret er vigtigt, da de ellers ikke ved, hvor de skal køre hen.

PreMeds ambulancer er produceret i Tyskland. Falcks ambulancer var fremstillet i både Fin-land, Polen og Spanien. De var ikke nye og havde kørt væsentligt mere end 1.500 km.

PreMed anvendte det samme vagtrul som Falck. Efter overgangen fra Falck til PreMed mødte han derfor ind som normalt, men nu i PreMeds nye uniformer. Der var forskel på uniformer-ne, da Falck havde mærker på skuldrene, der viste, hvilken stillingsbetegnelse man havde, mens det på PreMeds tøj var skrevet på ryggen. Det var Region Nordjylland, der bestemte det.

Han opsagde sin stilling i Falck, da han bor i Hobro og gerne ville fortsætte med at arbejde i Hobro. Hvis han var blevet hos Falck, ville han få væsentligt længere til arbejde. PreMed fremsatte et attraktivt tilbud, således at alle ambulanceredderne, der arbejdede i de berørte områder, var garanteret en stilling, uden at der blev stillet yderligere krav. Hvis de søgte stil-lingerne hos PreMed før den 1. april 2022, blev de garanteret samme køremakker.

B har forklaret bl.a., at han blev ansat i Falck i 1999. I dag arbejder han som ambulancebehandler ved PreMed i Thisted, hvor han også bor.

Han opsagde sin stilling i Falck for at blive ansat i PreMed. Hvis han skulle fortsætte hos Falck, skulle han køre ca. 150 km til arbejde. Han deltog i et informationsmøde hos PreMed, hvor han fik at vide, at de kunne blive ansat i PreMed. Han har samme stilling, køremakker, vagtform og tjenestested, som da han arbejdede i Falck. Vagtplanen hos PreMed var identisk med dem, som de anvendte i Falck.

Han var på arbejde den 31. marts 2022. Ved midnat trak de i de nye uniformer og hilste på deres nye chef. Det foregik på den samme station, da PreMed havde overtaget bygningen, som Thisted Kommune ejer.

I ambulancerne er der kommunikationsudstyr, som ejes af Region Nordjylland. PreMed ejer bl.a. ambulancerne og forbrugsmaterialerne i dem, herunder trappestol og bære. Ambulancerne i Falck havde kørt mere end 1.500 km og var bestemt ikke nye. Personalet i Falck begyndte at køre i PreMed's nye ambulancer 8-10 dage før 1. april 2022 for at sikre en glidende overførsel af kommunikationsudstyret. Han var ikke bekendt med de nye krav til ambulancerne, men PreMed fik kort tid efter overgangen af driften besøg af en mand på stationen, der bl.a. målte dæk og markeringer på de nye ambulancer.

Der er ikke mange ledige ambulancereddere. Han har selv taget erhvervsuddannelsen som ambulancebehandler, som kræves for at køre ambulancetjeneste.

C har forklaret bl.a., at han skiftede til PreMed i 2022. Han var forud tillidsmand i Falck, og er i dag også tillidsmand i PreMed. Der er stor mangel på ambulancereddere, og det er svært at besætte alle stillinger. Alle blev derfor nødt til at tage ekstravagter, og der blev også ansat personale på timebasis.

Han sagde op i Falck, da han ved fortsat ansættelse hos Falck skulle køre langt til arbejde. Der var også få ledige stillinger andre steder. Der var 5-10 medarbejdere i Falck, som ikke sagde op, og som var med til at lukke det hele ned. Andre blev enten opsagt og fritstillet eller ansat i andre stillinger i Falck.

PreMed holdt flere orienteringsmøder, som han deltog i. Møderne handlede om, hvad PreMed kunne tilbyde, og PreMed oplyste, at der var arbejde til dem alle. Hvis de søgte inden den 1. april 2022, kunne PreMed garantere samme stilling og køremakker.

D har forklaret bl.a., at han er stifter og direktør i PreMed. Han har en baggrund i ambulance-tjenesten. Selskabet havde ingen opgaver, da det blev stiftet i 2018 og fik først i 2020 en reel aktivitet. De ønskede at konkurrere med andre virksomheder om ambulancetjeneste.

PreMed havde intet materiel til ambulancedrift, da selskabet bød på kontrakten med Region Nordjylland. PreMed var fra starten besluttet på at stille med nye ambulancer, da selskabet gerne ville sætte sit præg på dem. Ambulancerne er vigtige, da de er reddernes værktøjskasse.

PreMed fik medio februar 2021 besked om, at selskabet var tildelt kontrakten i to delområder i Region Nordjylland. Det var vigtigt at få skabt ro hos medarbejderne i Falck, og derfor besluttede PreMed at udsende en pressemeddelelse samme aften og at indkalde medarbejderne

til informationsmøder kort tid efter. Allerede to eller tre dage efter bestilte PreMed varebiler, da det kunne tage op til et år at bygge dem om til ambulancer.

Alt kommunikationsudstyr til driften ejes af Region Nordjylland. PreMed købte forskellige ting, der kunne monteres i ambulancerne, herunder bære og bærestol. PreMed brugte omkring 40 mio. kr. på 15 nye ambulancer, medicin, udstyr, nye uniformer mv. og etablering af de baser, hvorfra driften skulle ske. Den største udgift var ambulancerne. PreMed har overtaget lidt inventar for ca. 10.000 kr. fra Falck.

PreMed sammensatte sin egen vagtplan, men har inddraget medarbejderne undervejs i processen. PreMed har endvidere etableret nye baser, da det var et krav i kontrakten. PreMed skulle have 13 baser i alt, hvoraf kun tre blev overtaget fra Falck. Alle baserne blev nyindrettet.

Med den nye kontrakt fulgte en beredskabsmodel, hvor PreMed ikke skulle disponere over mandskab og køretøjer i forbindelse med de enkelte udkald, sådan som Falck havde gjort, men skulle stå til rådighed for regionen, som disponerede udkaldene fra centralt hold, når der i regionen var truffet en sundhedsfaglig beslutning om at sende en ambulance. Modellen var derfor forskellig fra den tidligere model, som målte Falck på responstider.

Ambulancer skal bemandedes med ambulanceassistenter, som er ambulancereddere uddannet på den tidligere uddannelse, eller med ambulancebehandlere eller paramedicinere. Der skal altid være en ambulancebehandler eller en paramediciner med ambulancen. Der er ikke mange ledige ambulancereddere i Danmark, og derfor gik PreMed hurtigt i gang med rekrutteringsprocessen. PreMed spurgte ikke ansøgerne om, hvor de var ansat. Hovedparten er kommet fra Falck i de berørte områder, men der kom også nogle udefra. PreMed ansatte egne områdeledere, hvoraf den ene kom fra Viborg Kommune og den anden fra en mindre ansvarsfuld stilling i Falck.

PreMed indgik undervejs i forhandlinger med 3F om en ny overenskomst. PreMed ville læne sig op ad overenskomsten for Responce. PreMed og 3F drøftede, om der var tale om en virksomhedsoverdragelse. PreMed oplyste, at man ikke anså det for at være en virksomhedsoverdragelse, men man ønskede ikke at stille medarbejderne dårligere lønmæssigt. Ingen af medarbejderne gik derfor ned i løn og fik tillæg efter deres anciennitet hos Falck. Hvis PreMed havde haft den opfattelse, at der var tale om en virksomhedsoverdragelse, ville prisen i deres tilbud til Region Nordjylland have været højere.

Retsgrundlag

Ved EU-Domstolens dom af 25. januar 2001 i sagen C-172/99 (Oy Liikenne) tog Domstolen stilling til, hvorvidt der var sket virksomhedsoverdragelse i en situation, hvor syv busruter, som tidligere havde været drevet af et selskab, blev overdraget til et andet selskab i forbindelse med et offentligt udbud. Det nye selskab genansatte 33 ud af 45 buschauffører, men overtog intet materiel fra overdrageren. Domstolen udtalte bl.a.:

”33. Ved bedømmelsen af, om betingelserne for, at der er tale om overførsel af en enhed, er opfyldt, må der imidlertid tages hensyn til alle de faktiske omstændigheder omkring overførslen, herunder hvilken form for virksomhed eller bedrift der er tale om, hvorvidt der er sket en overførsel af de materielle aktiver som f.eks. bygninger og løsøre, værdien af de immaterielle aktiver på tidspunktet for overførslen, hvorvidt den nye indehaver har overtaget størstedelen af arbejdsstyrken,

om kundekredsen overføres, samt i hvor høj grad aktiviteterne før og efter overførslen er de samme, og hvor længe disse eventuelt har været indstillet. Alle disse omstændigheder kan dog kun indgå som enkelte elementer i den samlede bedømmelse, der skal foretages, og de kan derfor ikke vurderes isoleret (jf. bl.a. Spijkers-dommen, præmis 13, og Süzen-dommen, præmis 14).

34. Den omstændighed, at den tjenesteydelse, som udføres af den gamle og den nye ordremodtager, er den samme, er ikke i sig selv tilstrækkelig til, at der er tale om overførsel af en økonomisk enhed mellem den første og den anden virksomhed. En sådan enhed kan ikke begrænses til den aktivitet, den udfører. Dens identitet består også af andre forhold, som f.eks. det personale, der er ansat i enheden, dens ydre rammer, tilrettelæggelsen af dens arbejde, dens driftsmåde og i givet fald også de driftsmidler, enheden råder over (Süzen-dommen, præmis 15, dommen i sagen Hidalgo m.fl., præmis 30, og dommen i sagen Allen m.fl., præmis 27; jf. ligeledes dom af 10.12.1998, forenede sager C-127/96, C-229/96 og C-74/97, Hernández Vidal m.fl., Sml. I, s. 8179, præmis 30).

35. Som anført i denne doms præmis 32, skal den nationale domstol ved vurderingen af de faktiske omstændigheder omkring overførslen bl.a. tage hensyn til, hvilken form for virksomhed eller bedrift der er tale om. Heraf følger, at afvejningen af, hvilken vægt, der skal tillægges de forskellige kriterier for, om der i henhold til direktivet er tale om en overførsel, nødvendigvis afhænger af, hvilken type aktivitet der udføres, og hvilke produktions- eller driftsmåder der anvendes i virksomheden, bedriften eller den pågældende del af bedriften (Süzen-dommen, præmis 18, dommen i sagen Hernández Vidal m.fl., præmis 31, og dommen i sagen Hidalgo m.fl., præmis 31).

36. Kommissionen har i denne forbindelse under henvisning til Süzen-dommen anført, at den manglende overdragelse af aktiver mellem den gamle og den nye modtager af kontrakten vedrørende bustransporten er en uvæsentlig omstændighed, og at det forhold, at den nye kontraktmodtager har overtaget en væsentlig del af forgængerens personale, derimod er afgørende.

37. Som Domstolen har udtalt, kan en økonomisk enhed navnlig i visse brancher fungere uden væsentlige materielle eller immaterielle aktiver, hvorfor det ikke kan være afgørende for, om enheden opretholdes efter den pågældende transaktion, at der overdrages sådanne aktiver (Süzen-dommen, præmis 18, dommen i sagen Hernández Vidal m.fl., præmis 31, og dommen i sagen Hidalgo m.fl., præmis 31).

38. Domstolen har således fastslået, at i visse brancher, hvor arbejdskraften udgør den væsentligste del af aktiviteten, vil en gruppe af arbejdstagere, som i længere tid udfører en fælles aktivitet, kunne udgøre en økonomisk enhed, således at en sådan enhed vil kunne opretholde sin identitet efter en overførsel, når den nye indehaver ikke blot viderefører den hidtidige aktivitet, men også overtager en efter antal og kvalifikationer betydelig del af den arbejdsstyrke, som hos forgængerens specielt udførte denne opgave. I så fald overtager den nye indehaver en organiseret helhed af elementer, der gør det muligt på stabil måde at fortsætte den overdragende virksomheds aktiviteter eller nogle af disse (Süzen-dommen, præmis 21,

dommen i sagen Hernández Vidal m.fl., præmis 32, og dommen i sagen Hidalgo m.fl., præmis 32).

39. Bustransport kan ganske vist ikke anses for en aktivitet, der i det væsentligste er baseret på arbejdskraft, idet der kræves omfattende materiel og anlæg (jf. den samme konstatering for så vidt angår anlæg af minegange, dommen i sagen Allen m.fl., præmis 30). Den manglende overførsel af materielle aktiver til drift af de pågældende busruter fra den gamle til den nye kontraktmodtager er en omstændighed, der skal tages i betragtning.

40. De i hovedsagen sagsøgte advokat har under den mundtlige forhandling understreget den økonomiske værdi af den mellem den ordregivende myndighed YTV og Liikenne indgåede kontrakt ved at anføre, at det drejer sig om et betydeligt immaterielt aktiv. Denne værdi kan ikke bestrides; i tilfælde, hvor en kontrakt skal fornyes, bliver værdien af et sådant immaterielt aktiv ved udløbet af den gamle ordremodtagers kontrakt ganske vist i princippet nul, idet kontrakten netop udbydes.

41. Såfremt en udbudsprocedure som den i hovedsagen omhandlede forudsætter, at den nye kontraktpart overtager løbende kontrakter med kundekredsen, eller såfremt størstedelen af denne kan anses for bunden, må det ikke desto mindre antages, at der foreligger en overførsel af kundekredsen.

42. I en branche som regulær offentlig bustransport, hvor de fysiske elementer udgør et væsentligt element i virksomhedsdriften, kan den manglende overførsel fra den gamle kontraktpart til den nye af en væsentlig del af disse elementer, der er uundværlige for en tilfredsstillende drift af enheden, føre til, at enheden ikke kan anses for at have bevaret sin identitet.

43. Dette medfører således i en situation som den i hovedsagen omhandlede, at direktiv 77/187 ikke finder anvendelse, såfremt der ikke er overført væsentlige fysiske elementer mellem den gamle kontraktpart og den nye.

44. Den forelæggende ret skal derfor for det andet gives det svar, at artikel 1, stk. 1, i direktiv 77/187 skal fortolkes således, at

- direktivet kan finde anvendelse, når der ikke er en direkte aftalemæssig forbindelse mellem de to virksomheder, der efter hinanden i henhold til en procedure for tildeling af offentlige tjenesteydelsesaftaler i overensstemmelse med direktiv 92/50 har fået tildelt en offentlig transporttjenesteydelse, der ikke omfatter søtransport - såsom drift af lokale regulære busruter - af en offentligretlig juridisk person
- direktiv 77/187 ikke i en situation som den i hovedsagen omhandlede finder anvendelse, når der ikke er sket en overførsel af væsentlige fysiske elementer mellem de to ovennævnte virksomheder.”

Domstolens dom af 27. februar 2020 i sagen C-298/18 (Grafe og Pohle) handlede også om et offentligt udbud af bustransport. I sagen overtog erhververen ikke overdragerens busser, fordi

de var for gamle og skulle udskiftes i nær fremtid og ikke opfyldte de miljømæssige og tekniske krav, den ordregivende myndighed stillede. Domstolen udtalte bl.a.:

”22. Det bemærkes, at ifølge direktivets artikel 1, stk. 1, litra b), anses overførsel for overførsel af en økonomisk enhed, der bevarer sin identitet, forstået som en helhed af midler, der er organiseret med henblik på udøvelse af en økonomisk aktivitet, uanset om den er væsentlig eller accessorisk. Begrebet enhed omfatter således en organiseret helhed af personer og aktiver, der gør det muligt at udøve en økonomisk aktivitet med et selvstændigt formål.

23. Det fremgår af Domstolens praksis, at det afgørende kriterium ved vurderingen af, om der foreligger en overførsel i direktivets forstand, er, om den pågældende økonomiske enhed har bevaret sin identitet, hvilket navnlig må lægges til grund, såfremt driften faktisk fortsættes eller genoptages (jf. i denne retning dom af 9.9.2015, Ferreira da Silva e Brito m.fl., C-160/14, EU:C:2015:565, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).

24. For at afgøre, om denne betingelse er opfyldt, må der tages hensyn til alle de faktiske omstændigheder omkring den pågældende overførsel, herunder hvilken form for virksomhed eller bedrift der er tale om, hvorvidt der er sket en overførsel af de materielle aktiver som f.eks. bygninger og løsøre, værdien af de immaterielle aktiver på tidspunktet for overførslen, hvorvidt den nye indehaver har overtaget størstedelen af arbejdsstyrken, om kundekredsen overføres, samt i hvor høj grad aktiviteterne før og efter overførslen er de samme, og hvor længe disse eventuelt har været indstillet. Alle disse omstændigheder kan kun indgå som enkelte elementer i den samlede bedømmelse, der skal foretages, og de kan derfor ikke vurderes isoleret (dom af 9.9.2015, Ferreira da Silva e Brito m.fl., C-160/14, EU:C:2015:565, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

25. Afvejningen af, hvilken vægt der skal tillægges de forskellige kriterier, afhænger nødvendigvis især af, hvilken type aktivitet der udføres, og hvilke produktions- eller driftsmåder der anvendes i virksomheden, bedriften eller den pågældende del af bedriften (dom af 9.9.2015, Ferreira da Silva e Brito m.fl., C-160/14, EU:C:2015:565, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

26. Det skal ligeledes præciseres, at den omstændighed, at en økonomisk enhed overtager en anden enheds økonomiske aktivitet, ikke er tilstrækkelig til, at det kan sluttes, at sidstnævnte enheds identitet bevares. En sådan enheds identitet kan således ikke begrænses til den aktivitet, den udfører. Denne enhed følger af flere uadskilleligt sammenhængende elementer, såsom det personale, der er ansat i enheden, dens ledelse, tilrettelæggelsen af dens arbejde, dens driftsmåde og i givet fald også de driftsmidler, enheden råder over (jf. i denne retning dom af 20.1.2011, CLECE, C-463/09, EU:C:2011:24, præmis 41, og af 20.7.2017, Piscarreta Ricardo, C-416/16, EU:C:2017:574, præmis 43).

27. Det følger af det ovenstående, at kvalificeringen som overførsel forudsætter en række faktuelle konstateringer, idet dette spørgsmål skal vurderes konkret af den nationale ret i lyset af de af Domstolen opstillede kriterier (jf. i denne retning dom af 7.8.2018, Colino Siguënza, C-472/16, EU:C:2018:646, præmis 45), og de for-

mål, der forfølges af direktiv 2001/23, som anført bl.a. i tredje betragtning til direktivet.

28. I den forbindelse ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om løsningen i dom af 25. januar 2001, *Liikenne* (C-172/99, EU:C:2001:59), som omhandlede en kontrakt om drift af syv regionale buslinjer for en periode på tre år, finder anvendelse i nærværende sag. Den nye operatør havde købt de uniformer, som nogle af chaufførerne havde anvendt hos den tidligere arbejdsgiver, og havde kun lejet to busser af den tidligere operatør i nogle måneder, indtil de bestilte køretøjer blev leveret.

29. Domstolen blev spurgt, hvorvidt der forelå en overførsel af virksomhed som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i direktiv 77/187, og fremhævede først i præmis 39 i dom af 25. januar 2001, *Liikenne* (C-172/99, EU:C:2001:59), at bustransport ikke kan anses for en aktivitet, der i det væsentligste er baseret på arbejdskraft, idet der kræves omfattende materiel og anlæg. Domstolen tilføjede, at den manglende overførsel af materielle aktiver til drift af de pågældende busruter fra den gamle til den nye kontraktmodtager er en omstændighed, der skal tages i betragtning ved kvalificeringen af overførsel af virksomhed. Domstolen fastslog derefter i dommens præmis 42, at da de fysiske elementer udgjorde et væsentligt element i virksomhedsdriften, skal den manglende overførsel fra den gamle kontraktpart til den nye af sådanne elementer, der er uundværlige for en tilfredsstillende drift af den pågældende enhed, føre til, at enheden ikke kan anses for at have bevaret sin identitet. Endelig konkluderede Domstolen i dommens præmis 43, at direktiv 77/187 ikke finder anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede, såfremt der ikke er overført væsentlige fysiske elementer mellem den gamle kontraktpart og den nye.

30. Det bemærkes imidlertid, at selv om Domstolen i præmis 39 i dom af 25. januar 2001, *Liikenne* (C-172/99, EU:C:2001:59), har sørget for at fremhæve, at den manglende overførsel af materielle aktiver til drift af de pågældende busruter fra den gamle til den nye kontraktmodtager er en omstændighed, der skal tages i betragtning ved kvalificeringen af overførsel af virksomhed, kan det ikke udledes af denne præmis, at overtagelsen af busserne in abstracto skal anses for at være det eneste afgørende element i en overførsel af virksomhed, hvis aktivitet består i offentlig personbefordring med bus.

31. Den forelæggende ret skal derfor tage hensyn til de særlige omstændigheder i den for retten indbragte sag for at afgøre, om den manglende overførsel af de driftsmidler, som busserne er, er til hinder for kvalificeringen som overførsel af virksomhed.

32. Det fremgår herved af forelæggelsesafgørelsen, at overholdelsen af de nye tekniske og miljømæssige standarder, som den ordregivende myndighed kræver hvad angår driftsmidlerne, ikke ud fra et både økonomisk og retligt synspunkt gjorde det muligt at overtage driftsmidlerne fra den virksomhed, som tidligere var indehaver af kontrakten på den i hovedsagen omhandlede offentlige transport. Ud fra et økonomisk synspunkt ville det nemlig ikke have været fornuftigt for en ny operatør at overtage en eksisterende busflåde bestående af køretøjer, som ikke

kunne anvendes, da de havde nået den tilladte driftslevetid og ikke opfyldte de begrænsninger, som den ordregivende myndighed forlangte.

33. Med andre ord var den nye operatørs beslutning om ikke at overtage denne virksomheds driftsmidler dikteret af eksterne begrænsninger, mens der som anført af generaladvokaten i punkt 54 i forslaget til afgørelse intet er i beskrivelsen af de faktiske omstændigheder i sagen, som gav anledning til dom af 25. januar 2001, *Liikenne* (C-172/99, EU:C:2001:59), som antyder, at dette var tilfældet i denne sag.

34. Det fremgår i øvrigt af de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, og som er resumeret i præmis 16 i nærværende dom, at den tidligere indehaver af den i hovedsagen omhandlede kontrakt på offentlig transport, henset til de tekniske og miljømæssige normer, som den ordregivende myndighed stillede krav om, selv ville have været tvunget til i nær fremtid at udskifte sine driftsmidler, såfremt vedkommende havde afgivet et bud på denne kontrakt og fået tilslag.

35. I den forbindelse er den manglende overførsel af driftsmidler som følge af retlige, miljømæssige eller tekniske begrænsninger ikke nødvendigvis til hinder for, at den pågældende overtagelse af aktiviteten kvalificeres som »overførsel af virksomhed« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i direktiv 2001/23.

36. Følgelig tilkommer det den forelæggende ret at tage stilling til, hvorvidt andre af de i præmis 24-26 i nærværende dom nævnte omstændigheder gør det muligt at konkludere, at den pågældende enhed har bevaret sin identitet, og at der dermed foreligger en overførsel af virksomhed.

37. Herved skal det for det første anføres, som nævnt af generaladvokaten i punkt 40 i forslaget til afgørelse, at det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at den nye operatør i det væsentlige udførte samme bustrafiktjenester som den af den tidligere virksomhed udførte, at tjenesten ikke blev afbrudt, og at den sandsynligvis betjente mange af de samme ruter for mange af de samme passagerer.

38. For det andet har den forelæggende ret fremhævet, at tilstedeværelsen af erfarne buschauffører i et landområde som regionen Oberspreewald-Lausitz er afgørende for at sikre kvaliteten af den pågældende offentlige transport. Retten har bl.a. anført, at de skal have tilstrækkeligt kendskab til linjerne, køreplanerne i det betjente område og takstbestemmelserne samt til regionale buslinjer, toglinjer og eksisterende forbindelser for at kunne varetage ikke kun salg af billetter, men tillige give passagererne de oplysninger, som er nødvendige for at kunne tilbagelægge den tiltænkte strækning.

39. Det skal i den forbindelse bemærkes, at i det omfang en gruppe af arbejdstagere, som i længere tid udfører en fælles aktivitet, kan udgøre en økonomisk enhed, vil en sådan enhed kunne opretholde sin identitet efter en overførsel, når den nye indehaver ikke blot viderefører den hidtidige aktivitet, men også overtager en efter antal og kvalifikationer betydelig del af den arbejdsstyrke, som hos forgængeren specielt udførte denne opgave. I så fald overtager den nye indehaver en organiseret helhed af elementer, der gør det muligt på stabil måde at fortsætte den over-

dragende virksomheds aktiviteter eller nogle af disse (dom af 20.1.2011, CLECE, C-463/09, EU:C:2011:24, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).

40. I det omfang, hvor den manglende overtagelse af de driftsmidler, som er nødvendige for videreførelsen af den økonomiske aktivitet, som nævnt i præmis 32 og 35 i nærværende dom, ikke nødvendigvis er til hinder for, at den i hovedsagen omhandlede enhed bevarer sin identitet, skal overtagelsen af størstedelen af chaufførerne i hovedsagen således anses for en faktisk omstændighed, der skal tages i betragtning for at kvalificere den pågældende operation som overførsel af virksomhed. I den forbindelse fremgår det af de faktiske omstændigheder i hovedsagen, at det personale, som den nye operatør har overtaget, udfører identiske eller lignende arbejdsopgaver og råder over de kvalifikationer og særlige kompetencer, som er nødvendige for uden afbrydelse at kunne videreføre den omhandlede økonomiske aktivitet.

41. Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 1, i direktiv 2001/23 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en økonomisk enhed – i forbindelse med enhedens overtagelse af en aktivitet, der kræver betydelige driftsmidler, efter en offentlig udbudsprocedure – ikke overtager de driftsmidler, som var ejet af den økonomiske enhed, der tidligere udøvede denne aktivitet, som følge af de retlige, miljømæssige og tekniske begrænsninger, som den ordregivende myndighed kræver, ikke nødvendigvis er til hinder for, at denne overtagelse af aktivitet kvalificeres som en overførsel af virksomhed, når andre faktiske omstændigheder, såsom overtagelse af størstedelen af arbejdsstyrken og videreførelsen af den nævnte aktivitet uden afbrydelse, gør det muligt at fastslå, at den pågældende økonomiske enhed har bevaret sin identitet, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at vurdere.”

Parternes argumentation

Fagbevægelsens Hovedorganisation har anført navnlig, at der ved PreMeds overtagelse af driften af ambulance- og patientberedskaberne skete overtagelse af dele af en virksomhed, som er omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven, hvilket har betydning i relation til de omfattede ambulancebehandleres beregning af anciennitet.

Overtagelsen af Falcks ambulancereddere var en afgørende forudsætning for, at PreMed kunne overtage driften af ambulance- og patientberedskaberne uden ophold. Den omstændighed, at Falck ikke ville opsig ambulanceredderne, medfører ikke, at overdragelsen af ambulancekørslen ikke er omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven.

Ambulancekørsel er som følge af kravet om den specialiserede og langvarige uddannelse hos personalet i væsentlig grad baseret på arbejdskraft, som udgør den væsentligste del af aktiviteten, jf. præmis 38 i EU-Domstolens dom af 25. januar 2001 i sag C-172/99 (Liikenne), og kan ikke sammenlignes med offentlig bustransport.

Hvis Arbejdsretten lægger til grund, at ambulancekørsel er en aktivitet, der ikke i det væsentlige er baseret på arbejdskraften, gøres det gældende, at der uanset dette er sket en virksomhedsoverdragelse, da PreMed har overtaget størstedelen af arbejdsstyrken, da der er sket videreførelse af ambulancekørslen uden afbrydelse, og da kundekredsen er den samme. Ambulancekørslen har således bevaret sin identitet, jf. også EU-Domstolens dom af 27. februar 2020 i

sagen C-298/18 (Grafe og Pohle). Det har ikke selvstændig betydning, at der ikke blev overdraget ambulancer fra Falck til PreMed, da der ved vurderingen af, om en virksomhed har bevaret sin identitet, skal foretages en samlet vurdering ud fra sagens omstændigheder.

Dansk Arbejdsgiverforening har anført navnlig, at der ikke foreligger en overdragelse af en virksomhed (eller del heraf), som efter overdragelsen har bevaret sin identitet, og at der derfor ikke er sket en overdragelse, som er omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven.

Ambulancekørsel er en ”blandingsvirksomhed”, idet aktiviteten både er karakteriseret af væsentlige, uundværlige og økonomisk tunge aktiver (ambulancer og medicinsk udstyr) og af specialiseret arbejdskraft (ambulancereddere).

Ved vurderingen af, om en blandingsvirksomhed har bevaret sin identitet (helt eller delvist) er det derfor afgørende, at der både overføres medarbejdere og aktiver. En blandingsvirksomheds identitet kan således ikke anses for bevaret, hvis der kun overtages den ene del af det, som karakteriserer virksomhedens centrale identitet (ambulancereddere og ambulancer/medicinsk udstyr).

Da PreMed ikke overtog ambulancer, medicinsk udstyr eller aktiver i øvrigt fra Falck, kan virksomheden, som den blev drevet hos Falck, ikke anses for at have bevaret sin identitet. Dette gælder selv om, at PreMed har ansat størstedelen af de ambulancereddere, som var beskæftiget hos Falck.

Ved EU-domstolens dom af 27. februar 2020 i sag C-298/18 (Grafe og Pohle) forelå en situation, hvor eksterne begrænsninger bevirkede, at driftsmidler ikke kunne overtages, og hvor der derfor ikke alene kunne lægges vægt på den manglende overtagelse heraf ved vurderingen af, om der foreligger en virksomhedsoverdragelse. Denne dom er ikke udtryk for en ændret praksis i forhold til bl.a. Domstolens dom i sagen C-172/99 (Oy Liikenne). Region Nordjyllands krav om, at de tilbudte ambulancer skulle være nye, var et vilkår, der kunne forhandles og dermed ændres eller frafalde. Der var derfor ikke som i Grafe og Pohle-dommen tale om ultimative betingelser, der baserede sig på retlige krav, herunder EU-normer.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Indledning

Sagen angår, om PreMed A/S i forbindelse med, at selskabet indgik kontrakt med Region Nordjylland om den 1. april 2022 at overtage ”Levering af ambulancetjeneste og liggende/hvilende patienttransport” i to delområder i regionen, fra Falck Danmark A/S overtog en økonomisk enhed, som samtidig bevarede sin identitet, med den konsekvens at lov om virksomhedsoverdragelse finder anvendelse.

PreMeds overtagelse af ambulanceberedskabet i de to delområder skete efter et udbud af ambulancetjenesten i fire delområder i regionen. Delområderne omfattede i alt 44 ambulanceberedskaber og 15 patientberedskaber, som hidtil havde været drevet af Falck. PreMed overtog driften af to delområder omfattende 20 ambulanceberedskaber og fire patientberedskaber den 1. april 2022. Driften af de to øvrige delområder blev efter udbuddet overtaget af Region Nordjylland.

Retstilstanden

Virksomhedsoverdragelsesloven skal fortolkes i overensstemmelse med virksomhedsoverdragelsesdirektivet (Rådets direktiv 2001/23/EF). Direktivet finder efter artikel 1, stk. 1, litra a, anvendelse på overførsel af en virksomhed eller bedrift eller en del heraf. Efter litra b forstås herved ”overførsel af en økonomisk enhed, der bevarer sin identitet, forstået som en helhed af midler, der er organiseret med henblik på udøvelse af økonomisk aktivitet, uanset om den er væsentlig eller accessorisk”.

Ved vurderingen af denne betingelse må der efter EU-Domstolens praksis tages hensyn til alle faktiske omstændigheder omkring den pågældende overførsel, herunder hvilken form for virksomhed eller bedrift der er tale om, hvorvidt der er sket en overførsel af materielle aktiver som f.eks. bygninger og løsøre, værdien af immaterielle aktiver på tidspunktet for overførslen, hvorvidt den nye indehaver har overtaget størstedelen af arbejdsstyrken, om kundekredsen overføres, samt i hvor høj grad aktiviteterne før og efter overførslen er de samme, og hvor længe disse eventuelt har været indstillet. Alle disse omstændigheder kan indgå som enkelte momenter i den samlede bedømmelse, og de kan derfor ikke vurderes isoleret.

Afvejningen af, hvilken vægt der skal tillægges de enkelte kriterier, afhænger af, hvilken type aktivitet der udføres, og hvilke produktions- og driftsmidler der anvendes i virksomheden. Det fremgår af retspraksis, at i brancher, hvor arbejdskraften udgør den væsentligste del af aktiviteten, vil en gruppe arbejdstagere, som i længere tid udfører en fælles aktivitet, kunne udgøre en økonomisk enhed, og en sådan økonomisk enhed vil kunne opretholde sin identitet efter en overførsel, når den nye indehaver ikke blot viderefører den hidtidige aktivitet, men også overtager en efter antal og kvalifikationer betydelig del af den arbejdsstyrke, som hos forgængeren specielt udførte denne opgave. Der henvises til Arbejdsrettens dom af 16. juni 2017 i sag AR 2015.0688.

Det følger endvidere af den nævnte dom, at i andre brancher, hvor opgaveløsningen ikke i det væsentlige er baseret på arbejdskraft, men hvor materiellet udgør et væsentligt element i virksomhedsdriften som f.eks. ved busdrift, fører manglende overførsel af væsentlige fysiske elementer fra den hidtidige kontraktpart til den nye i hvert fald som udgangspunkt til, at der ikke er tale om enhed, der har bevaret sin identitet, jf. præmis 39, 42 og 43 i EU-Domstolens dom af 25. januar 2001 i sag C-172/99 (Liikenne).

I en senere dom (dom af 27. februar 2020 i sag C-298/18 (Grafe og Pohle)) vedrørende busdrift, hvor det nye busselskab ikke overtog det tidligere busselskabs busser, har Domstolen i præmis 41 udtalt, at den omstændighed, at en økonomisk enhed – i forbindelse med enhedens overtagelse af en aktivitet, der kræver betydelige driftsmidler, efter en offentlig udbudsprocedure – ikke overtager de driftsmidler, som var ejet af den økonomiske enhed, der tidligere udøvede denne aktivitet, som følge af de retlige, miljømæssige og tekniske begrænsninger, som den ordregivende myndighed kræver, ikke nødvendigvis er til hinder for, at denne overtagelse af aktivitet kvalificeres som en overførsel af virksomhed, når andre faktiske omstændigheder, såsom overtagelse af størstedelen af arbejdsstyrken og videreførelsen af den nævnte aktivitet uden afbrydelse, gør det muligt at fastslå, at den pågældende økonomiske enhed har bevaret sin identitet. Det fremgår af denne doms præmis 32 og 34, at den eksisterende busflåde af køretøjer ikke kunne anvendes, da køretøjerne havde nået den tilladte drifts-levetid og ikke opfyldte kravene fra den ordregivende myndighed, og da de under alle omstændigheder skulle udskiftes i nær fremtid.

Dommen må forstås således, at driftsmidlerne ved virksomhedsoverdragelse inden for driftstunge brancher ikke nødvendigvis skal være det eneste afgørende element, når overtagelse af driftsmidler fra den tidligere kontraktpart ikke er mulig. Det kan ikke antages, at der helt skal ses bort fra den manglende overtagelse af driftsmidler i sådanne situationer.

Den konkrete sag

Spørgsmålet i den foreliggende sag er, om den økonomiske enhed, Falck, der tidligere varetog driften af ambulancetjenesten i Region Nordjylland, bevarede sin identitet, efter at PreMed den 1. april 2022 overtog driften af tjenesten i to delområder i regionen.

Vurderingen heraf må tage udgangspunkt i, at ambulancetjeneste ikke i det væsentlige er baseret på arbejdskraft, idet ambulancetjeneste udover personale forudsætter omfattende materiel og anlæg, og at både personale og driftsmateriel er uundværlig for driften.

PreMed fortsatte driften af beredskaberne i umiddelbar forlængelse af Falcks drift i samme områder. PreMed udførte endvidere i det væsentlige samme arbejdsopgaver som Falck. Der var dog den forskel, at Falck havde varetaget opgaven med efter henvendelse fra en sundhedsfaglig visitator i regionen at disponere udsendelse af de enkelte ambulancer, mens denne disposition vedrørende de enkelte udsendelser af ambulancer efter PreMed's overtagelse af beredskaberne blev varetaget af regionen. PreMed skulle derfor ikke ligesom Falck have personale, der kunne disponere ved beslutningen om, hvilke ambulancer der skulle sendes ud.

Det indgik ikke i udbuddet, at Falcks ambulancereddere skulle overføres til den virksomhed, der indgik den nye kontrakt med regionen. PreMed tilbød imidlertid ambulanceredderne ansættelse i PreMed, hvorefter en stor del opsagde deres stilling i Falck og blev ansat i PreMed. Parterne er enige om, at det kan lægges til grund, at PreMed har ansat hovedparten af de ambulancereddere, som forud udførte ambulancetjeneste for Falck i de to delområder i Region Nordjylland. Det er ikke oplyst, hvor mange ambulancereddere der er tale om. Efter forklaringen afgivet af direktør i PreMed, D, lægges det til grund, at PreMed også ansatte ambulancereddere samt to ledere af delområderne, der ikke forud var ansat i Falck i Region Nordjylland.

PreMed overtog ikke Falcks ambulancer, men anskaffede selv 15 nye ambulancer, hvortil kommunikationsudstyr tilhørende regionen blev overført. Anskaffelsen af ambulancer skete i overensstemmelse med udbudsmaterialet, hvorefter det var et krav fra Region Nordjylland, at de tilbudte ambulancer var helt nye. Der var efter udbudsmaterialet tale om et krav, der kunne gøres til genstand for forhandling, men PreMed valgte ikke at forhandle herom, idet selskabet ønskede selv at sætte sit præg på ambulancerne. Der var således ikke tale om en situation, der er fuldt sammenlignelig med situationen i Grafe og Pohle-dommen, hvor de eksisterende busser havde nået den tilladte driftstid og under alle omstændigheder skulle udskiftes i nær fremtid, og hvor en fortsat drift med den tidligere kontraktparts busser derfor var umulig.

PreMed overtog heller ikke medicinsk udstyr, der også er en væsentlig forudsætning for ambulancedrift, fra Falck, og PreMed anskaffede nye uniformer, tasker til udstyr mv. til personalet. Endvidere overtog PreMed som baser for ambulancetjenesten kun tre af de baser, som forud havde været benyttet af Falck, og PreMed etablerede ti nye baser på ti nye lokationer. Disse baser er ligesom ambulancer og medicinsk udstyr en uundværlig forudsætning for driften af beredskaberne.

Sammenfattende om overtagelsen kan det herefter bl.a. lægges til grund, at PreMed overtog driften af beredskaberne i umiddelbar forlængelse af Falcks drift af beredskaberne og udførte næsten samme arbejdsopgaver som Falck. PreMed ansatte endvidere hovedparten af de ambulancereddere, som forud udførte ambulance-tjeneste for Falck. Disse forhold taler for, at der foreligger identitet mellem de to virksomheder.

På trods heraf findes der efter en samlet vurdering af virksomhedens art, der forudsætter både personale, meget betydelige driftsmidler og et større antal lokationer, ikke grundlag for at fastslå, at PreMeds overtagelse af driften af en del af beredskaberne i Region Nordjylland indebar overtagelse af en økonomisk enhed, der ved overdragelsen til PreMed bevarede sin identitet. Der henvises herved navnlig til, at PreMed ikke overtog medicinsk udstyr eller andre driftsmidler fra Falck, og herunder selv har anskaffet de ambulancer, der udgør en uundværlig forudsætning for at varetage beredskabet, samt til det forhold, at PreMed hovedsagelig driver virksomhed fra andre lokationer end Falck. Det tilføjes, at PreMed heller ikke fra Falck overtog opgaven med disponering af de enkelte ambulanceopkald, og at PreMed ansatte nye ledere i de to delområder.

PreMeds overtagelse af en del af beredskaberne i Region Nordjylland kan herefter ikke anses for omfattet af loven om virksomhedsoverdragelse, og indklagedes påstand om frifindelse tages herefter til følge.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Erhverv Arbejdsgiver for PreMed A/S frifindes.

Fagbevægelsens Hovedorganisation for 3F – Fagligt Fælles Forbund skal inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 5.000 kr. i sagsomkostninger til Arbejdsretten.

Hanne Schmidt